

Nordiskt samarbetsprogram för MR-FJLS 2025 – 2030

Arbetsdokument: utkast för konsultation (12.10.2023)

Samlet indspil fra Nordiske Skovejerorganisationers forbund (NSF).

Input og svar er markeret med rød skrift

NSF er en sammenslutning af organisationerne Dansk Skovforening, Lantbrukarnas Riksförbund Skogsägarna, Norges Skogeierforbund og MTK (The Central Union of Agricultural Producers and Forest Owners in Finland)

Bakgrund

MR-FJLS är det ministerråd som representerar det nordiska samarbetet inom fiske och vattenbruk, jordbruk, livsmedel och skogsbruk. Arbetet inom MR-FJLS syftar främst till att främja en hållbar förvaltning och användning av naturresurser och genetiska resurser i Norden. Samarbetsprogrammet för MR-FJLS beskriver politiska prioriteringar och målsättningar för perioden 2025–2030 och processen med framtagande av denna nya strategi pågår under hösten 2023 med vidare diskussion våren 2024. Samarbetsprogrammet beslutas sedan på det nordiska ministermötet för MR-FJLS i Sverige, juni 2024.

De nordiska länderna har som vision att Norden ska bli världens mest hållbara och integrerade region år 2030 och tre strategiområden ska prioriteras för att förverkliga visionen: ett grönt Norden, ett konkurrenskraftigt Norden och ett socialt hållbart Norden. Dessa kan ni läsa mer om [här](#).

Huvudsakliga utmaningar och gemensamma prioriteringar som ses för politikområdet FJLS de kommande åren är att främja en hållbar och motståndskraftig livsmedelsförsörjning, öka konkurrenskraften inom FJLS produktionskedjor samtidigt som den gröna omställningen stärks så att Norden kan nå de klimat- och miljömål som länderna åtagit sig för 2030 och framåt. Baserat på de inspel som inkommit från MR-FJLS representanter i medlemsländer, arbetsgrupper och myndigheter ses följande tre områden som möjliga övergripande mål för samarbetet. Tre till fyra delmål på mer konkret nivå kommer sedan utformas i det gemensamma arbetet under hösten och arbetsplaner med konkreta insatser utvecklas under 2024.

Målbild 1: Grön omställning

Detta målområde bidrar till ökad kunskap om hur den gröna omställningen kan uppnås inom FJLS sektorer, samt ger stöd till framtagande av lösningar inom bioekonomin som begränsar klimatförändringen. Här inkluderas också initiativ som kopplar till naturvård, samexistens och arealanvändning. Möjliga delmål kan inkludera:

- innovativa och klimatsmarta lösningar genom bland annat samarbete kring genetiska resurser
- effektiv och hållbar energianvändning
- **ökat träbyggnande, främja nya innovationer inom skogssektorn och hållbart brukande av skogen**
- ökad samexistens och minskad miljöpåverkan inom FJLS värdekedjor
- bättre och mer hållbar livsmedelskonsumtion, inklusive livsmedelssäkerhet och konsumentinformation

Målbild 2: Ökad konkurrenskraft

Detta målområde bidrar till ökad konkurrenskraft med social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet i fokus. Ökat samarbete söks med aktörer från näringsliv, myndigheter och forskningen för hållbart ekonomiskt värdeskapande inom FJLS värdekedjor. Möjliga delmål kan inkludera:

- ökad samverkan mellan den offentliga och privata sektorn med fokus på innovation, kunskapsbyggande och gemensamma satsningar för hållbara och cirkulära lösningar
- framtagande av relevant nordisk statistik och data för näringsliv, myndigheter och akademi
- karriärmöjligheter och ökad arbetskraft
- **ökad jämställdhet inom FJLS och satsningar på att attrahera ungdomar till gröna näringar**

Målbild 3: Stärkt motståndskraft

De senaste åren av ökad geopolitisk oro, extremväder till följd av klimatförändringen, degraderade ekosystem, samt pandemins påverkan på samhället visar hur exogena såväl som endogena händelser och kriser påverkar Norden. Att gemensamt bygga motståndskraftiga system och strukturer inom FJLS sektorerna kan ge stor mening i det nordiska samarbetet. Möjliga delmål kan inkludera:

- gemensamma insatser för krisberedskap inom och genom FJLS sektorerna; inbegripet livsmedels- och dricksvattenförsörjning, **försörjning av skogsråvara**, veterinärsamarbete, One Health och AMR, såväl som gemensamma logistiska lösningar för strategiska insatsvaror
- ökat strategiskt samarbete i närområdet – inom Östersjösamarbetet, med de baltiska staterna och med den arktiska regionen
- ökat **Nordisk samverkan inom EU och** internationellt samarbete för de globala målen – gemensam nordisk röst till globala policyprocesser och stärkt internationell samverkan

För denna konsultationsprocess så inbjuder Nordiska Ministerrådets Sekretariat er till att ge inspel i linje med följande:

- **Under dessa övergripande målsättningar – vad ser ni som de huvudsakliga utmaningarna som bör tas i beaktning inför det nya samarbetsprogrammet 2025-2030?**

NSF ser stora utmaningar med geopolitiska spänningar i vårt närområde, klimatkris, och att bilden av Norden delvis omprövas. Målkonflikter i skogen har ökat. Skogen ska bidra till mycket. Lösningar behöver uppmärksammas mer och det Nordiska familjeskogsbruket kan och vill visa vägen.

- **Vilka initiativ, insatser och aktiviteter – kopplade till dessa mål - skulle ni gärna se i det nordiska samarbetet?**
 - Bilden av nordiskt skogsbruk. Visa på innovativa, småskaliga lösningar som utgår från familjeskogsbruket.
 - Råvaruförsörjning för en grönomställning mot ett fossilfritt samhälle.
 - Nordisk skogsplanterings kampanj för ett bättre klimat, både som klimatanpassning och klimatbegränsad åtgärd. Nordiska familjeskogsbrukets klimatnytta.
 - Nordiska skogars nytta för biodiversitet. Samla goda frivilliga exempel och lösningar från Norden för att ta hänsyn till biologisk mångfald
 - Stötta nätverk för nordiska kvinnliga/ungdomar skogsägare

Overordnede perspektiver for udvikling af bioøkonomien - miljømål 1 og 2

Vores træressource er værdifuld, og den skal anvendes intelligent, så det får størst gavn for både skovejere og samfundet. Derfor skal der fokus på skovens rolle i bioøkonomien.

Bioøkonomi er vejen til den grønne omstilling i Norden. Ved at udnytte skovenes ressourcer kan vi gå fra fossile til bæredygtige og fornybare løsninger og produkter. Træbaserede materialer og nye anvendelser

af træ kan erstatte syntetiske eller ikke-holdbare materialer. Det omfatter produkter som mikrofibril, nanocellulose, formbar krydsfiner, termoformbar pap, biopolymerer, bioplast og biokomposit.

Det er afgørende at styrke bioøkonomien, så vi kan sikre optimal udnyttelse af træressourcen og undgå ressourcospild. Udnyttelsesgraden skal optimeres både til helt nye formål i højværdiprodukter og eksisterende produkter samt til energi. Samtidig skal vi styrke cirkulære anvendelser og levetidsforlænge ressourcerne. Det bliver nødvendigt i takt med, at økonomien og befolkningstallet vokser og efterspørgslen på materialer stiger.

For at styrke biomøkonomien i Norden skal der sikres udvikling og anvendelse af nye produkter og skabes nye værdikæder for biogene materialer. Det kræver i første omgang, at der gennemføres udviklings- og demonstrationstiltag inden for fremtidige nye anvendelser af træbiomasse, der inspirerer til fremtidens bioøkonomi.

Bæredygtige biobaserede forretningsmodeller i primærproduktionssektoren er ligeledes med til at sikre lokale industrier og styrke økonomien og konkurrenceevnen særligt i de rurale områder.

Imens bioøkonomien udvikles, er det afgørende for skovejerne at sikre en god driftsøkonomi. Det indebærer, at skovejerne løbende kan afsætte deres produkter. Det gælder i særlig grad også for de restprodukter, der løbende opstår i skovdriften, herunder træ fra udtynding, grene og toppe fra hugsten, skadet træ med mere. Restprodukterne fra skovdriften og træforarbejdning kan med fordel anvendes til energi eller til fremstilling af biobrændstoffer, hvor det er med til at fortrænge fossile brændsler.

Restprodukterne kan ligeledes anvendes i alt fra biogas- og pyrolyseanlæg, der både kan levere energi og binde kulstof, til carbon capture storage/utilization, hvor kulstoffet fanges og enten lagres eller anvendes til fremstilling af avancerede brændstoffer.

Skal vi sikre træressourcen i fremtiden og træ til den grønne omstilling, er det afgørende, at der ikke sættes begrænsninger for afsætningen af produkter løbende i skovdriften.

Inspel sänds till Marte Olausson Rosvoldaunet på marros@norden.org senast 30 oktober 2023.